

2009D44886

32 123

Nota over de toestand van 's Rijks Financiën

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld ... september 2009

De vaste commissie voor Financiën heeft over de Miljoenennota 2010 en de Macro Economische Verkenning 2010 van het Centraal Planbureau de navolgende vragen ter beantwoording aan de regering voorgelegd.

De vragen op 22 september 2009 voorgelegd. Bij brief van ... zijn ze door de minister van Financiën beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Blok

De griffier van de commissie,
Berck

Miljoenennota 2010

1

Kan het effect op de overheidsfinanciën aangegeven worden als de uitgaven 0,5% en 1,5% minder groeien dan de huidige situatie?

2

Hoe groot is het tekort t.o.v. de collectieve uitgaven?

3

Hoe groot is het tekort t.o.v. de uitgaven uit de Rijksbegroting in enge zin?

4

Wat is het effect van een hogere pensioenpremie van ABP en PGGM van 2%, 4% en 6% op de verschillende departementale begrotingen?

5

Kan het effect op de overheidsfinanciën en -uitgaven aangegeven worden met verschillende niveaus van werkloosheid in 2015 van 8% en 5%?

6

Kan het effect op de overheidsfinanciën aangegeven worden als de uitgaven 0,5% en 1,5% minder groeien dan de huidige situatie?

7

Waarop baseert de regering de conclusie in haar reactie op het advies van de Raad van State dat «zowel toezichthouders als minister over voldoende informatie beschikken om daadkrachtig en in goed overleg noodzakelijke maatregelen te nemen om een ineenstorting van de financiële sector te voorkomen»?

8

In de miljoenennota 2010 wordt gemeld dat ook het stimuleringspakket buiten de kaders is geplaatst. Bieden de kaders zoals ze nu worden gebruikt nog houvast? En zijn de kaders bindend voor de daadwerkelijke maximale uitgaven?

9

Kan de Kamer nog in 2009 – en niet pas bij de jaarverslagen 2009 – het toegezegde overzicht ontvangen van de tussenstappen om de 74 beleidsdoelen uit het beleidsprogramma te realiseren?

10

Kan de Kamer bij de Verantwoording 2009 per doelstelling niet alleen informatie over de prestaties maar ook over de bereikte maatschappelijke effecten ontvangen?

11

De adviesaanvraag spreekt over de vereisten van het Stabiliteits- en Groeipact en over budgettaire doelstellingen voor 2015. Is bedoeld de Studiegroep mee te geven dat de budgettaire doelstellingen voor 2015 geënt dienen te zijn op de maximaal 3% EMU-tekort en maximaal 60% staatsschuld?

12

Is voorzien dat het advies zich binnen de bandbreedte van het wettelijk kader moet bevinden van het nog in te dienen wetsvoorstel, dat de regering verplicht het financieringstekort met tenminste 0,5 procent per jaar omlaag te brengen?

13

Is de Studiegroep verzocht de huidige begrotingssystematiek te evalueren? Zo ja, in hoeverre zal een evaluatie ook een vergelijking omvatten met de begrotingssystematiek (en innovaties in de afgelopen periode) in andere Europese landen?

14

Is de Studiegroep verzocht uit te zoeken hoe om te gaan met de uitgavenkaders?

15

Volgens de Raad van State bevat de Miljoenennota de verwachting dat het beëindigen van de financiële transacties die de overheid is aangegaan om banken te steunen een afname van de staatsschuld van circa 8% tot gevolg zal hebben. Hoe groot zijn de kosten t.z.t. in procenten BBP?

16

Is de regering het eens met de Raad van State dat een reductie van de staatsschuld op termijn met 8% door beëindiging van de financiële transacties in het kader van de kredietcrisis allerminst zeker is? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wordt daar in de Miljoenennota dan toch vanuit gegaan?

17

Waarom wordt in de Miljoenennota niet ingegaan op het gebrek aan consensus over de economische groei en de uiteenlopende prognoses van verschillende instanties, zoals blijkt uit de tabel op p. 51 van de MEV?

18

Welke prognose uit de tabel op p. 51 van de MEV acht de regering, los van het feit dat zij standaard de prognose van het CPB volgt, het meest waarschijnlijk? Op welke wijze speelt zij hierop in?

19

Hoeveel wordt er de komende jaren uitgegeven aan subsidies (inclusief fiscale subsidies)? Graag een overzicht van de uitgaven per regeling per jaar.

20

Kan de regering per begroting een totaaloverzicht met omschrijving en bedragen van alle ombuigingen en intensiveringen voor 2010 verstrekken?

21

Kan de regering per begroting een totaaloverzicht met omschrijving en bedragen van alle lastenverzwaringen en lastenverlichtingen 2010 voor bedrijven verstrekken?

22

Kan de regering per begroting een totaaloverzicht met omschrijving en bedragen van alle lastenverzwaringen en lastenverlichtingen 2010 voor burgers verstrekken?

23

Hoeveel is de Nederlandse bijdrage aan de Wereldbank en IMF voor 2010?

24

Maakt de Nederlandse bijdrage aan de Wereldbank en IMF deel uit van het budget voor ontwikkelingshulp of komt dit nog bovenop op dit budget?

25

Banken met staatssteun figureren sinds enkele maanden in de top van rentelijstjes voor spaarrekeningen. Verstoren partijen als ABN Amro-dochter Money You en Aegon de spaarmarkt, of gaat het om tijdelijke lokrentes?

26

De Miljoenennota gaat ervan uit dat zelfs het «Finse model» terugkeert onvoldoende zal zijn om de overheidsfinanciën weer op orde te brengen. Als de groei herneemt op het oude peil lopen bij ongewijzigd beleid de overheidsinkomsten daarmee parallel op, en moet het weinig moeite kosten om de uitgaven ook weer parallel daarna te laten lopen, waarom blijkt dit niet uit de Miljoenennota en wat is de oorzaak hiervan?

27

Welke maatregelen neemt het kabinet om de woningmarkt om de kredietverlening vlot te trekken en kan worden aangegeven hoe effectief deze maatregelen zijn?

28

Hoeveel aardgasbaten worden gebruikt ter aflossing van de Staatschuld en hoeveel wordt gebruikt voor het FES-fonds?

29

Kan de regering een overzicht verstrekken van de overtollige liquide middelen (spaartegoeden) van de waterschappen, provincies, gemeentes, ZBO's, onderwijs- en zorginstellingen?

30

Hoe staat het met de dekkinggraad van de pensioenfondsen?

31

Wat is het effect van de verhoging van de pensioenleeftijd naar 67 jaar op de kapitaalpositie van de pensioenfondsen?

32

Welke posten zijn buiten de kaders geplaatst en met welke reden?

33

Waarom gaat met uit van een groei van 2% en wordt het reële groei-scenario van deze tijd niet gehandhaafd?

34

Wat is het effect van het stimuleringspakket voor de economie, economische groei, voor het bedrijfsleven en de werkgelegenheid?

35

Wat voor effect heeft het voor de woningmarkt als de overdrachtsbelasting wordt gehalveerd dan wel afgeschaft?

36

Wat voor een effect heeft het vrijstellen van de werkgeverspremies voor het in dienst nemen van een werkloze?

37

Kan de regering een financiële onderbouwing verstrekken, rekening houdend met weglek naar uitkeringen en dergelijke, van het te behalen voordeel van de verhoging van de AOW-leeftijd van 65 naar 67?

38

Kunt u per departement aangeven wat de kennis- en onderzoeksgerelateerde uitgaven zijn? Kunt u deze uitgaven per departement uitsplitsen?

39

Kan de regering per begroting een totaaloverzicht met omschrijving en bedragen van alle mee- en tegenvallers voor 2010 verstrekken?

40

Welke opzet en vorm krijgt het «breed maatschappelijk debat»?

41

Gelet op de snel groeiende EMU-schuld worden ingrijpende maatregelen onderzocht. Wat is de raming van inkomsten, uitgaven en EMU-saldo voor de jaren 2011 t/m 2015, uitgaande van 1% groei in 2011 en 2% over de jaren 2012 t/m 2015 en uitgaande van nu reeds voorgenomen beleid?

42

Kan de regering een overzicht verstrekken met alle kredieten die ter beschikking worden gesteld door de overheid aan bedrijven?

43

Kan de regering een overzicht verstrekken met alle kredietregelingen die ter beschikking worden gesteld door de overheid aan bedrijven en voor welk deel deze gebruikt worden?

44

Kan de regering per kredietenregeling aangeven wat de kosten voor het beheren en controleren van deze regelingen zijn?

45

Kan de regering per kredietenregeling aangeven wat de kosten voor het bedrijfsleven zijn voor het aanvragen?

46

Kan de regering een overzicht verstrekken met alle garanties die ter beschikking worden gesteld door de overheid aan bedrijven?

47

Kan de regering een overzicht verstrekken met alle garantieregelingen die ter beschikking worden gesteld door de overheid aan bedrijven en voor welk deel deze gebruikt worden?

48

Kan de regering per garantieregeling aangeven wat de kosten voor het beheren en controleren van deze regelingen zijn?

49

Kan de regering per garantieregeling aangeven wat de kosten voor het bedrijfsleven zijn voor het aanvragen?

50

Kan de regering een overzicht verstrekken met alle kredieten die ter beschikking worden gesteld door de lagere overheden aan bedrijven?

51

Kan de regering een overzicht verstrekken met alle kredietregelingen die ter beschikking worden gesteld door de lagere overheden aan bedrijven en voor welk deel deze gebruikt worden?

52

Kan de regering een overzicht verstrekken met alle garanties die ter beschikking worden gesteld door de lagere overheden aan bedrijven?

53

Kan de regering een overzicht verstrekken met alle garantieregelingen die ter beschikking worden gesteld door de lagere overheden aan bedrijven en voor welk deel deze gebruikt worden?

54

Hoe is de kredietverlening van bedrijven en consumenten per heden ten opzichte van 2007 en 2008?

55

Kan worden aangegeven wat er concreet onder « Revitalisering middenveld» wordt verstaan? Hoe denkt de regering dit te verwezenlijken met het matigen van salarissen en het bevorderen van verantwoording?

56

De adviesaanvraag spreekt over de vereiste van het Stabiliteits- en Groeipact en over budgettaire doelstellingen voor 2015. Is bedoeld de studiegroep mee te geven dat de budgettaire doelstellingen voor 2015 géént dienen te zijn op maximaal 3% EMU- tekort en maximaal 60% staatschuld?

57

Punt 6 is voorzien dat het advies zich binnen de bandbreedte van het wettelijke kader moet bevinden van het nog in te dienen voorstel, dat de regering verplicht is het financieringstekort met tenminste 0,5 procent per jaar omlaag brengen?

58

Onder het kopje «Groeï, kennis innovatie en ondernemerschap» wordt er gesproken over het OESO-gemiddelde van publieke investeringen in onderwijs. Vanwaar wordt er in tegenstelling tot eerdere jaren gerefereerd aan het ongewogen gemiddelde in plaats van het hogere gewogen gemiddelde?

59

Is er, net als bij het EMU-saldo, momenteel ook bij de staatsschuld geen sprake van zowel een feitelijke staatsschuld als een «structurele staatsschuld», namelijk een staatsschuld gecorrigeerd voor uitgaven in het kader van de kredietcrisis waar bezittingen tegenover staan die op relatief korte termijn weer verkocht kunnen/zullen worden?

60

Wat zou de staatsschuld zijn in 2010 en 2011, in euro's en in % BBP, als gecorrigeerd wordt voor de maatregelen in de financiële sector waar staatsbezit of vorderingen tegenover staan?

61

Zou zo'n structurele schuld ook binnen EMU afspraken in het kader van het stabiliteit en groeipact gehanteerd kunnen worden?

62

Zijn er andere EU-landen die al maatregelen treffen voor de houdbaarheid van de overheidsfinanciën? Zo ja, welke landen zijn dit, welke maatregelen en voor welke bedragen in euro's en in BBP van het land?

63

Is het de bedoeling dat elk van de twintig commissies tegelijkertijd de bevindingen presenteert?

64

Zoals ook al verzocht bij de algemene beschouwingen het verzoek wat meer toe te lichten over de doelstellingen van de beleidsonderzoeken. Dienen de commissies voorstellen voor de toekomst ook te toetsen aan een breder welvaartsbegrip of enkel aan de direct financiële gevolgen van eventuele maatregelen?

65

Tegelijk met de heroverwegingen start er een onderzoek naar de inrichting van het belastingstelsel. Wat is het tijdsplan van dit onderzoek?

66

Welke uitgangspunten worden er gehanteerd in het onderzoek naar de inrichting van het belastingstelsel als het gaat om een zo rechtvaardig mogelijke lastenverdeling?

67

Nederland neemt in EU verband een relatief gunstige positie in termen van schuld en tekort. Hoe zit dit wat betreft de ontwikkeling van de overheidsfinanciën op de middellange termijn?

68

Hoe ontwikkelt het EMU-saldo van andere EU-landen zich bij ongewijzigd beleid?

69

Wordt in EU-verband gewerkt aan EU-brede maatregelen of beleid gericht op (herstel van) de houdbaarheid van de financiën?

70

De banken hebben de economische crisis veroorzaakt. Is meetbaar of en in welke mate zij nu bijdragen aan herstel?

71

Is er in Nederland al sprake van «zombiebanken»? Zo ja welke banken zijn dit?

72

Is er in Europa al sprake van «zombiebanken»? Zo ja welke banken zijn dit?

73

Wat was het overheidsoverschot van Finland en Zweden 5 jaar voor het begin van de bankencrisis en hoe staat dit in verhouding tot Nederland en Europa in de huidige kredietcrisis?

74

Op welke begrotingsonderdelen werd door Japan bezuinigd tijdens de begrotingsconsolidatie in 1997? Hoe verhoudt dit zich t.o.v. de totale begroting in bedragen en percentage?

75

Welke (langetermijn) gevolgen verwacht de regering van deze krimp (binnenslands geproduceerde uitvoer) van bijna 15%, onder meer voor het MKB? Waarop is de verwachting van een lichte groei van 1.5% in 2010, gegeven de krimp van ruim 14% in 2009, gebaseerd?

76

De ervaringen tot nu toe met financiële crises leren dat de recessie langer en dieper is dan met niet-financiële crises. Het CPB stipt dit nadrukkelijk aan. Waarom gaat de regering niet uit van een meer behoedzame groeiverwachting voor 2010 en mogelijk zelfs voor 2011 en volgende jaren?

77

Wat zijn de oorzaken voor de redelijk beperkte stijging van de werkloosheid in Japan in vergelijking met Zweden en Finland zoals die blijkt uit figuur 3.7?

78

Welke maatregelen om de werkloosheid tegen te gaan dan wel de arbeidsparticipatie te vergroten zijn in Japan genomen ten tijde van de crisis?

79

Welke lessen kunnen worden getrokken uit het voorbeeld van Japan dat een crisis niet noodzakelijk gepaard hoeft te gaan met een enorme stijging van de werkloosheid?

80

Wat is de verklaring voor de uitzonderlijk lage werkloosheid in Japan gedurende de «lost decade» en wat is er nodig om dat Japanse recept ook in Nederland te gebruiken?

81

Wat zijn de maatregelen die er in Japan tijdens een eerdere crisis voor zorgden dat de werkloosheid niet dramatisch opliep, en wat kan Nederland daarvan leren?

82

Kan de regering een schatting maken van tabel 4.2 voor de jaren 2011 t/m 2015 met daarin de drie verschillende groeiscenario's opgenomen?

83

Kan worden toegelicht waarom de regering er ondanks bezwaren van het CPB (zie p.78 MEV) toch voor gekozen heeft de deeltijd-ww op grote schaal in te voeren?

84

De deeltijd-ww regeling in zichzelf is kort en bondig, en levert een bijdrage aan de beperking van administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Aandachtspunt is een rechtmatige / correcte toepassing. Worden de vakkrachten wel behouden voor de bedrijven? Op het oog lijkt de regeling gevoelig voor oneigenlijk gebruik. Wordt de rechtmatigheid van toekenning/van de deeltijd-WW-uitgaven gecontroleerd? Hoe dan?

85

De regering heeft eind 2008 de deeltijd-WW ingevoerd. Kan de regering aangeven wat deze regeling tot nu toe heeft gekost, en bij voortzetting de komende periode nog gaat kosten (uitgaven 2008, 2009, 2010), waarbij een splitsing wordt gemaakt tussen brutokosten en evt. inverdieneffect op WW-uitgaven?

86

De werkloosheid stijgt volgend jaar verder tot 8% van de beroepsbevolking. Kan de regering aangeven hoe hoog de werkloosheid zou zijn geweest als de deeltijd-WW niet was ingevoerd?

- 87
Inmiddels is op zijn minst onduidelijk of deze recessie wel van korte duur zal zijn. Als de context verandert, moet ook de doelstelling en de gekozen maatregel (deeltijd-ww) dan niet worden heroverwogen?
- 88
Wat is de dekkinggraad van de pensioenfondsen over het tweede kwartaal van 2009?
- 89
Wat verklaart de sterke toename van het EMU-tekort van de lokale overheden? In welke mate is dit tijdelijk (zoals de financieringsschuif t.b.v. energiemaatregelen, innovatie, etc.)? Welke plannen hebben de lokale overheden om dit aan te pakken?
- 90
Kan er een overzicht worden gegeven van de jaarlijkse ontwikkeling van de inkomsten (belastingen en sociale premies), de totale netto uitgaven en de absolute omvang van het BBP vanaf 1978?
- 91
Zijn er criteria waaraan voldaan moet worden voordat staatsdeelnemingen worden afgebouwd? Hoe luiden deze criteria?
- 92
Kan de toename van het begrotingstekort zoals weergegeven op p. 66 van de Miljoenennota worden uitgesplitst naar de volgende oorzaken, in euro's: noemereffect, lagere inkomsten, hogere uitgaven en interventies financiële sector?
- 93
Vanwaar is in tabel 4.4 een bedrag van E 277 mln. opgenomen onder vliegtax en niet het eerder genoemde bedrag van E 305 mln.?
- 94
Vanwaar is in tabel 4.4 de Energie Investeringsaftrek (EIA) te vinden onder het kopje «Liquiditeitsverruiming bedrijfsleven» en niet meer onder «Duurzame Economie» zoals dat het geval was bij het aanvullend beleidsakkoord?
- 95
Wat wordt bedoeld met de passage op p. 76 van de Miljoenennota dat als de huidige loonontwikkeling zich doorzet de besparing van € 3,2 miljard euro niet (volledig) gerealiseerd kan worden?
- 96
Wordt een deel van de maatregelen, genoemd in Tabel 4.5, geheel of ten dele al in 2010 ingevoerd?
- 97
Wat wordt bedoeld met de passage op p. 76 van de Miljoenennota dat als de huidige loonontwikkeling zich doorzet de besparing van € 3,2 miljard euro niet (volledig) gerealiseerd kan worden? Welk deel zal naar verwachting niet worden gerealiseerd?
- 98
Waarmee zal de besparing van E 3,2 miljard ingevuld worden wanneer de nominale nullijn niet wordt gerealiseerd?

99

Kan aangegeven worden hoe de eventuele besparing van E 3.2 miljard tot stand komt? Kan dat per sector uitgesplitst worden?

100

Op welke manier komt de besparing van 3,2 miljard terug op de begroting?

101

In paragraaf 4.2.2 wordt aangegeven dat de maatregelen om het tekort terug te dringen de houdbaarheid van de overheidsfinanciën verbeteren met 0,5% bbp. Om welke maatregelen gaat het hier precies?

102

De 3,2 miljard wordt bespaard door middel van een nominale nullijn. Is dit alleen het resultaat van doorwerking van de referentiesystematiek? Is hier dan sprake van een bezuiniging?

103

De besparing van 3,2 miljard is gebaseerd op een nominale nullijn. Hoe groot zijn de gedeerde belastinginkomsten van een nominale nullijn ten opzichte van een gemiddelde loongroei?

104

Hoeveel van de besparing van 3,2 miljard zal worden gerealiseerd op het moment dat huidige loonontwikkeling doorzet?

105

Het kabinet houdt de huidige loonontwikkeling nauwlettend in de gaten. Op welk moment zal uiterlijk worden besloten of extra maatregelen noodzakelijk zijn?

106

Kan de regering een overzicht geven wat de besparing zou zijn bij een loonontwikkeling van respectievelijk 0%, 1%, 1½% en 2% in 2010?

107

In welke mate heeft de stijging van de zorgkosten te maken met de toename van het aantal 65-plussers en in welke mate is die kostenstijging toe te schrijven aan zorg voor 65-minners? Welke andere oorzaken van de kostenstijging zijn er die niets te maken hebben met vergrijzing?

108

Waarom werd in de Voorjaarsnota voor 2009 nog een renteontvangst op het overbruggingskrediet van Fortis van € 428 mln. geraamd en is dit nu bijgesteld in de Miljoenennota 2010 naar een renteontvangst van € 600 mln.?

109

Waarom werd in de Voorjaarsnota 2009 nog verwacht dat er in 2009 € 86 mln. uitgekeerd zou moeten worden in het kader van Icesave, terwijl nu in de Miljoenennota een uitkering in 2009 van € 192 mln. geraamd wordt? Worden deze gestegen kosten ook verhaald op IJsland?

110

Waarom nemen de uitvoeringskosten en inhuur externen in 2009 toe van € 5 mln. (in de Voorjaarsnota 2009) naar € 24 mln. (in de Miljoenennota)?

111

Waarom is de raming voor uitvoeringskosten en externen in 2010 nul, terwijl in 2008 en 2009 in totaal € 35 mln. werd uitgegeven aan externen in het kader van de kredietcrisis?

112

Zijn de geraamde premie- en renteontvangsten in het kader van de twee nieuwe faciliteiten voor ABN- AMRO (CRI en MCN) in 2009 en 2010 inschattingen of gegarandeerde vaste inkomsten?

113

Waarom is de post «rente over de staatsschuld» niet langer in het overzicht opgenomen?

114

Waarom staat tegenover de geraamde € 24 mln. aan uitgaven voor uitvoeringskosten en externen, slechts een bedrag van € 4 mln. aan teruggevorderde kosten? Betekent dit dat de Staat het verschil van € 20 mln. aan uitvoeringskosten kredietcrisis moet betalen? Zijn deze kosten niet te verhalen op de desbetreffende financiële instellingen? Zijn hier geen afspraken over gemaakt? Zullen hier in de toekomst afspraken over worden gemaakt?

115

Waarom is de raming voor uitvoeringskosten en externen in 2010 nul, terwijl in 2008 en 2009 in totaal € 35 mln. werd uitgegeven aan externen in het kader van de kredietcrisis?

116

Kan de regering alsnog inzichtelijk maken wat de extra rentelasten door toename van de staatschuld zijn in 2009 en 2010 die het gevolg zijn van de maatregelen in het kader van de kredietcrisis?

117

Waarom wordt er vanuit gegaan dat in 2010 het dividend uit de staatsdeelnemingen Fortis en ABN AMRO nihil zal zijn?

118

De financiële instellingen betalen een coupon van minimaal 8,5 procent aan de Staat op jaarbasis als er in dat jaar ook dividend wordt uitgekeerd, wordt er dit jaar ook dividend uitgekeerd en hoeveel couponrente wordt er ontvangen?

119

Waarom wordt er, evenals in 2009, nu ook voor 2010 van uitgegaan dat de Staat nul euro dividend zal ontvangen uit de deelnemingen Fortis en ABN AMRO?

120

Klopt het dat, afgaande op de meerjarencijfers in de begroting van Financiën er tot en met 2013 per saldo € 14 mrd. zal worden ontvangen in het kader van de back-up faciliteit ING en € 12,8 mrd. zal worden betaald? Hoe verhoudt dit zich tot de oorspronkelijke raming?

121

Vanwaar is de eerder genoemde besparing van E 3,2 miljard niet opgenomen in tabel 4.8?

122

Gaat er, op kasbasis, in 2010 méér of minder geld dan in 2009 naar chronisch zieken en gehandicapten? Hoe verhoudt het bedrag voor 2010 zich tot de uitgaven tien jaar geleden?

123

Wat zijn de koopkrachteffecten van de wijziging in de tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten voor deze groep mensen?

124

Hoe hoog zouden de uitgaven op de post Internationaal in 2009 zijn zonder de toerekening van de verlaagde afdracht aan de EU over 2007 en 2008?

125

Wat is de raming van het aantal verkochte woningen in 2010? Hoe verhoudt dit zich ten opzichte van 2009 en 2008?

126

Zijn voor alle ramingen in de Miljoenennota de macro-economische variabelen van het CPB gevolgd? Zo nee, waar niet en waarom niet?

127

Wat is de verklaring voor het feit dat voor het jaar 2009 het beeld ten opzichte van de Voorjaarsnota (MEV) is verslechterd (economische groei daalt van 3½ naar 4¾%), terwijl de werkloosheid in 2009 in de Miljoenennota een kwartprocent gunstiger uitkomt dan geraamd in de Voorjaarsnota (zie ook p. 118 Miljoenennota)?

128

Is de CPB-raming van 1½% contractloonsstijging voor 2010 ook doorvertaald in de raming op de begroting voor de loonontwikkeling in de collectieve sector? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot de in het aanvullend beleidsakkoord veronderstelde «nominale nullijn»?

129

Impliceert het buiten de uitgavenkaders houden van arbeidsvoorwaarden-uitgaven dat de (meer)kosten van bijvoorbeeld CAO's die worden afgesloten voor rijks personeel niet langer van invloed zijn op de kader-toetsing? Zo ja, betekent dat een te dure CAO niet meer gecompenseerd hoeft te worden binnen de rijksbegroting c.q. binnen de begroting van de verantwoordelijke bewindspersoon?

130

Waar kan de 1,8 miljard euro onderschrijving op de kaders voor 2011 voor worden ingezet? Zijn daar al afspraken over gemaakt? Of betreft dit de taakstelling op 1,8 mrd zoals bedoeld in het aanvullend beleidsakkoord ter dekking van de hogere rente kosten? In hoeverre wordt deze onderschrijving verklaart door aanpassingen van de uitgavenkaders?

131

Wat wordt bedoeld met «Daarnaast is het stimuleringspakket buiten de kader geplaatst»?

132

Wat is de meerwaarde van het hebben van uitgavenkaders als deze gedurende deze kabinetsperiode al twee keer zijn gewijzigd?

133

Veronderstelt de regering dat er in 2010 en 2011 minder «onrust in de wereld» zal zijn en er daardoor in 2011 geen overschrijding meer is van de post «asiel» in tabel 4.12? Waar is deze verandering ten opzichte van 2009 op gebaseerd, of is er sprake van een verandering in het beleid?

134

Welke uitgaven vallen er precies onder de werkloosheidsuitgaven in tabel 4.11? Wat is precies de reden dat deze uitgaven buiten de kaders zijn geplaatst? Kan per verschillende uitgavenpost worden aangegeven om welk bedrag het gaat voor 2009, 2010 en 2011?

135

Kan voor de ruilvoet worden uitgesplitst hoe deze is opgebouwd in 2009, 2010 en 2011? Welke invloed heeft de loonontwikkeling op de ruilvoet in deze jaren en welke invloed heeft de prijsontwikkeling?

136

Hoe verhoudt de onderschatting van de uitgaven aan zwangerschapsverloven zich tot de resultaten op het gebied van arbeidsparticipatie van vrouwen?

137

Wat zijn de budgettaire lasten van de hypotheekrenteaftrek? Hoe hoog zijn die lasten vijf jaar na een stijging van de rente met 2%-punt?

138

In welke mate is de jaarlijkse bbp-stijging in 2009–2011, ondanks de krimp van de economie, toe te schrijven aan overheidsbeleid?

139

Wat is de jaarlijkse ontwikkeling van het BBP per hoofd van de bevolking, gecorrigeerd voor inflatie, in Nederland in de periode 2008–2011?

140

Hoe kan worden vastgesteld en bijgehouden of uitgaven op de rijksbegroting regulier zijn (binnen de kaders) of onderdeel zijn van het stimuleringspakket en dus buiten de kaders vallen?

141

Kan de regering een overzicht geven van de uitgaven getoetst aan de drie kaders indien niet gecorrigeerd wordt voor ruilvoet, werkloosheidsuitgaven en het stimuleringspakket?

142

Kan de regering een meerjarenraming geven voor de inkomstenbeperkende maatregelen?

143

In bijlage 5 komt de verlaging van het btw-tarief op het isoleren van huizen niet meer terug. Zijn de bedragen die genoemd worden op pagina 74 in tabel 4.4 m.b.t. de verlaging van het btw-tarief voor het isoleren van huizen opgenomen in bijlage 5? Zo ja, onder welke post? Zo nee, waarom niet?

144

Voor 2009 zijn de belastinguitgaven voor VAMIL geraamd op €48 mln. In 2010 is hier €42 mln. voor uitgetrokken. In paragraaf 4.2.1 wordt uitbreiding van deze regeling als crisismaatregel gepresenteerd, terwijl er €6 mln. minder voor beschikbaar is dan in 2009. Hoe is dit te verklaren?

145

Welk budgettair beslag heeft de hypotheekrenteaftrek in de jaren 2009, 2010 en 2011?

146

Welke van de 74 kabinetdoelen worden in welke mate qua ambitieniveau bijgesteld nu besloten is om een deel van de daarvoor in het coalitieakkoord vrijgemaakte middelen (enveloppen tranche 2011) niet uit te keren aan de ministeries?

147

Op welke terreinen slaan de ombuigingen als gevolg van het niet uitkeren van € 100 mln. voor vernieuwing rijksdienst en € 100 mln. voor intensivering coalitieakkoord precies neer?

148

Kan aangegeven worden hoeveel belasting- en premie-inkomsten en hoeveel uitgaven gemoeid zijn met de 20 beleidsterreinen waarop de heroverwegingen zullen plaatsvinden?

149

Kan aangegeven worden voor elk scenario hoeveel miljard euro een bezuiniging van 20% is?

150

Kan per thema in de heroverweging worden aangegeven hoeveel geld ermee is gemoeid?

151

Wat is de grondslag voor de bezuiniging van 20% in de brede heroverweging? Kan dit per thema worden uitgesplitst?

152

In de heroverweging moet per thema een variant worden aangegeven waarin 20% wordt bezuinigd. Op welke termijn moet deze 20% worden gerealiseerd?

153

Welke onderwerpen met een budgettair bedrag groter dan 50 miljoen worden niet meegenomen bij de brede heroverwegingen?

154

Hoe wordt een integrale benadering van de heroverwegingen gewaarborgd?

155

Waarom is er gekozen om «op afstand van de arbeidsmarkt» en «werkloosheid» als twee verschillende thema's te behandelen?

156

Hoe wordt voorkomen dat de heroverwegingen niet worden beperkt tot een studie naar bezuinigingsmogelijkheden, maar er ook aandacht is voor hervormingen en herstructurering?

157

Stel dat er een optie op tafel ligt voor hervorming van de woningmarkt die geen geld oplevert, maar wel zorgt voor een welvaartsverhoging door betere functionering van de woningmarkt. Kan dit dan onderdeel zijn van de heroverweging of wordt deze optie niet toegelaten omdat het per saldo geen bezuiniging is?

158

Hoe is gekomen tot de selectie van de 20 thema's voor heroverweging? Welke criteria zijn daarbij gehanteerd? Is deze lijst uitputtend? Kan de Tweede Kamer nog suggesties voor thema's aandragen?

159

Eén van de beleidsvelden die wordt heroverwogen is «curatieve zorg». Dit is echter ook een terrein waar in deze Miljoenennota al maatregelen in het kader van de houdbaarheid worden aangekondigd. Hoe staat dit tot elkaar in verhouding?

160

In paragraaf 1.3 van de Miljoenennota worden een aantal ambities genoemd, die het kabinet heeft voor Nederland, waaronder «Duurzaam energieën klimaatbeleid» en «Groei, kennis, innovatie en ondernemerschap». Echter, als beleidsvelden die worden heroverwogen zijn genoemd «Energie en klimaat», «Hoger onderwijs» en «Innovatie en toegepast onderzoek». Hoe rijmt dit met elkaar?

161

Wanneer wordt het IBO Toeslagen afgerond en met een kabinetsvisie naar de Kamer gezonden?

162

Wat betekent de zin op p. 145 van het bijlagenboek bij de Miljoenennota, waarin staat dat het uitgavenkader wordt gecorrigeerd voor de arbeidsvoorwaardenuitgaven?

163

Vermeld wordt dat een deel van de beschikbare middelen (tranche 2011) niet uitgekeerd zal worden omdat dit wordt ingezet voor tekortreductie. In het bijlagenboek bij de miljoenennota is terug te vinden dat het gaat om «een korting van 100 mln. in 2011 door inhouding van een deel van de nog aanwendbare investeringsgelden vernieuwing Rijksdienst» en 100 mln. korting in 2010 en 120 mln. korting in 2012 en 2013 door het niet uitdelen van de extra intensiveringsgelden (enveloppen) uit het Coalitie-akkoord. Heeft het kabinet in de verantwoordingsbrief over 2008 niet juist aangegeven dat ze haar ambities niet naar beneden zou bijstellen? Hoe rijmt dit met het weghalen van deze honderden miljoenen euro's?

MEV 2010

1

Welke maatregelen zal de regering nemen om banken te dwingen tot gedegen risicoselectie, om zo de risico's voor de overheid van de verhoging van de NHG te beperken?

2

Kan in een tabel worden aangegeven wat de totale uitgaven per jaar de afgelopen 10 jaar aan de NHG geweest zijn?

3

Kan een raming worden gegeven van de verwachte kosten voor de komende jaren, rekening houden met de verhoging van het plafond?

4

De regering hoopt dat door de verhoging van de NHG mensen eerder een koopwoning aanschaffen. Dit bevordert mogelijk in het algemeen de dynamiek op de woningmarkt, en stimuleert mogelijk starters om een woning te kopen. Zijn hier ook berekeningen of schattingen van gemaakt?

5

Kan de regering informatie verstrekken over de ontwikkeling van aantallen kopers de afgelopen kwartalen?

6

Wat zijn de kosten tot op heden die samenhangen met de verhoging van de NHG?

7

Hoe zou de koopkracht zich ontwikkelen in het tegenvallende scenario voor werknemers onder 175% WML?

8

Welke (lange termijn) gevolgen verwacht de regering van deze krimp van bijna 15%, onder meer voor het MKB? Waarop is de verwachting van een lichte groei van 1.5% in 2010, gegeven de krimp van ruim 14% in 2009, gebaseerd?

9

Neemt de regering nog specifieke extra maatregelen om de tijdelijke inzakking in 2009 van de export op te vangen?

10

De ervaringen tot nu toe met financiële crises leren dat de recessie langer en dieper is dan met niet-financiële crises. Het CPB stipt dit nadrukkelijk aan. Waarom gaat de regering niet uit van een meer behoedzame groeiverwachting voor 2010 en mogelijk zelfs voor 2011 en volgende jaren?

11

Kan de toename van het tekort worden uitgesplitst in euro's naar de oorzaken noemereffect, lagere inkomsten, hogere uitgaven en interventies financiële sector?

12

Kan er een onderbouwing worden gegeven voor de verwachte lastenverlichting door de premievrijstelling voor kleine banen?

13

Kan er raming worden gemaakt van de verwachte lastenontwikkeling voor bedrijven en gezinnen voor 2011?